

Давлатимиз раҳбари мамлакатимизда кенг нишонланган Ёшлар куни байрами асосий тадбирлари доирасида юртимиз ёшлари билан учрашиб, дилдан мулоқот қилди. Унда қадриятларимиз ва мадданиятимизни ўзида ифода этадиган сунъий интеллектинг миллий моделини ишлаб чишиш бошланганини таъкидлади.

Кун мавзуси

Шунингдек, сунъий интеллектни ривожлантириш буйича банк-мolia, соғлиқни сақлаш, қишлоқ хуҗалиги ва энергетика соҳалари устувор йўналиши сифатиди белгиланиб, 100 та лойиха амалга оширилади. Жорий йилининг ўзида "AI study" платформаси орқали камидан 100 минг ёш сунъий интеллект технологияларини ўрганиди.

Шубҳасиз, XXI асрда эришилган технология ва имлӣ ютуқларнинг энг юқори нуктаси табиий интеллектимиз томонидан яратилган сунъий интеллектидир. Бугун у деярли барча соҳада — ишлаб чиқариш, тиббёт, таълим, ҳатто қундаклар ҳаётимизда ҳам аста-секин ўз ўрнини топтия. Лекин ушбу ихтиро ортидан турли саволлар туғилмоқда. Хўш, сунъий интеллект бизга рақиб бўлудими ёки ёрдамич.

Бир томондан, машиналарнинг мурakkab муаммолари ҳал этиши биз учун улкан имконият, албатта. Бироқ роботлар кўллаб соҳалар, ҳатто ижодий фаолият билан бўғлиқ йўналишлардан ишимишини, ақлий меҳнатдаги етакчиликимизни ҳам олиб қўйши борасидаги таҳдидлар ҳар қандай кишини ўйга толдиради.

Сунъий интеллект (СИ) — бугунги замонавий технологияларидан ичди энг тез ривожланётган ва энг кўп баҳс-музозараларга сабаб бўлаётган соҳалардан бири. Унинг моҳиятини соддароқ тушунтирадиган бўлсақ, у инсон ақлий фаолиятига ўхшаш вазифаларни автоматлаштирилган тарзда бажара оладиган дастурий ва техник тизимлар мажмусайдир. Яъни бу технология ёрдамида машиналар ҳам ўрганиди, кўйслайди, муайян хуносалар чиқаради. Илгари фикат инсон учун хос деб хисобланган тахлил ва тезкор реакцияси каби имкониятлар эндиликда сунъий интеллект воситасида машиналарни ҳам сингдирилмоқда.

Хозирги тараққиёт босқичини кузатсан, СИ факатини имлӣ лабораторияларда ёки катта компаниялар доирасида эмас, балки инсон кундаклар ҳаётигача кириб келди. Энг оддий мисол, смартфонларимиздаги овозли ёрдамчилар (масалан, "Сири" ёки "Google Assistant"), турли чат-ботлар орқали онлайн хизматлар кўрсатилиши, матнларни автоматик таржима килиш тизимлари бунга яққол да-лилдир. Шу билан бирга, юзни аниклаш, бармоқ изини таниш, ҳатто видеокузватуз тизимларидан СИ фаол ишлатилмоқда. Ҳар

ботлар инсонлардан кўра манфаатлироқ эканини инкор эта олмаймиз, ахир.

Яна бир хавотирли жиҳати, СИ орқали соҳта хабарлар ва дипфейк технологияларининг кенг тарқалишидир. Дипфейк (чукур ёлғон) — бу сунъий интеллект ёрдамида яратиладиган, ҳақиқийсига жуда ўшаш, бироқ ёлғон видео ва аудио материалларидир. Масалан, 2023 йилда ўзбекистонда интернет тармоларида 1129 та, 2024 йилда эса 3553 та СИ ёрдамида яратилган ноконуний материаллар тарқатилгани аниланган. Бундай ҳолатлар ахолининг ишончига кириш мақсадида таникли шахсларнинг кўфаси ва овоздидан ноконуний фойдаланиши ўз ичига олади. Айнан шундай технологиялар ёрдамида нафакат сиёсий

қола тайёрласа, ундан инсон ижод маҳсулни қандай ажralиб туради?

— Машиналар ижод қилишини ўрганаётгани ҳақиқат. Бироқ уларнинг "ижоди" инсон руҳияти, хистайтуси, ҳаёт тажрибаси билан бойитилмаган. Ижод — бу факат маълумотларни қайта ишлаш эмас, балки қалъ оғриғи, оруз, изтироб, дард маҳсулидир. Машина шеър ёза олади, лекин у олами инсон кўзиги, қалъ билан хис эта олмайди. Шу боис инсон ижоди ва СИ материалы ўртасида катта фарқ бор. Аммо буни англаш ва чегарани белгилаб кўйиш инсоннинг зими масидаги масъулиятидир, — дейди Буюк Британиядаги Кембриж университети профессори, когнитив фанлар дастлабки босқичдаёк анилаш имконияти пайдо бўлди.

АКШнинг Стенфорд университети шифокори ва биотиббёт тадқиқотсиз доктор Кларк Хеммингснинг ётироф этишича, сунъий интеллект тиббётни янги босқичга олиб чиқди. Саратон, юрак-ком томир ёки генетик касалликларни аввалдан анилашада СИ самараси ишботланган. "Аммо биз Сини тўлиқ назорат остида ушланишимиз керак. Чунки инсон ҳаётидаги қарорларни факат алгоритмларга ишонши топшириб бўлмайди", дейди у.

Нигоронлиги бор инсонларга ёрдам масаласида эса СИ беминнат кўмакчига айланган. АКШ ва Европа мамлакатларида сунъий интеллект асосида ишлайдиган

эштиши аппаратлари, овозни матнга айлантирувчи курилмалар ва

робот ёрдамчилар орқали ногиронлиги бўлган инсонларнинг ижтимоий ҳаётдаги фаоллиги ошмосада.

Хатто кўзи ожиз инсонлар учун маҳсус СИ тизимлари ёрдамида атрофдаги объектларни овоз орқали тасвиirlаб берувчи технологиялар

хам яратимоқда.

Оғир ва хавфли ишларда ҳам сунъий интеллект инсоннинг жигнига оро кирияти. Нефть конларида, чукур шахталарда, портлаш хавфи юқори бўлган саноат тармокларида роботлар ва СИ тизимлари инсонлар ўргина ишлапти. Масалан, якнада Японияда кучли зилзиладан сунг СИ бошқарувидаги роботлар вайрон бўлган биноларни текшириб, инсон хавфсизлиги учун зарур маълумотларни тўплади.

Демак, сунъий интеллектнинг инсон учун рақиб бўлиш эхтимоли маҳум назария эмас, балки реал ҳаётдаги воқеалар ва имлӣ таҳлиллар билан тасдиқланмоқда. Шу

сабабли мазкур технологиянинг

мархум физик олим

Стивен Хокинг эса ўз

ҳаётининг сунъиги йилларида

"Сунъий интеллект инсониятнинг энг буюк кашфиёти бўлиши мумкин,

лекин назорат килинmasa, унинг энг ёмон оғати ҳам бўлади", деган эди.

Мархум физик олим

Стивен Хокинг эса ўз

ҳаётининг сунъиги йилларида

"Сунъий интеллект инсониятнинг энг буюк кашфиёти бўлиши мумкин,

лекин назорат килинmasa, унинг энг ёмон оғати ҳам бўлади", деган эди.

Демак, сунъий интеллектнинг инсон учун рақиб бўлиш эхтимоли маҳум назария эмас, балки реал ҳаётдаги воқеалар ва имлӣ таҳлиллар билан тасдиқланмоқда. Шу

сабабли мазкур технологиянинг

мархум физик олим

Стивен Хокинг эса ўз

ҳаётининг сунъиги йилларида

"Сунъий интеллект инсониятнинг энг буюк кашфиёти бўлиши мумкин,

лекин назорат килинmasa, унинг энг ёмон оғати ҳам бўлади", деган эди.

Мархум физик олим

Стивен Хокинг эса ўз

ҳаётининг сунъиги йилларида

"Сунъий интеллект инсониятнинг энг буюк кашфиёти бўлиши мумкин,

лекин назорат килинmasa, унинг энг ёмон оғати ҳам бўлади", деган эди.

Демак, сунъий интеллектнинг инсон учун рақиб бўлиш эхтимоли маҳум назария эмас, балки реал ҳаётдаги воқеалар ва имлӣ таҳлиллар билан тасдиқланмоқда. Шу

сабабли мазкур технологиянинг

мархум физик олим

Стивен Хокинг эса ўз

ҳаётининг сунъиги йилларида

"Сунъий интеллект инсониятнинг энг буюк кашфиёти бўлиши мумкин,

лекин назорат килинmasa, унинг энг ёмон оғати ҳам бўлади", деган эди.

Демак, сунъий интеллектнинг инсон учун рақиб бўлиш эхтимоли маҳум назария эмас, балки реал ҳаётдаги воқеалар ва имлӣ таҳлиллар билан тасдиқланмоқда. Шу

сабабли мазкур технологиянинг

мархум физик олим

Стивен Хокинг эса ўз

ҳаётининг сунъиги йилларида

"Сунъий интеллект инсониятнинг энг буюк кашфиёти бўлиши мумкин,

лекин назорат килинmasa, унинг энг ёмон оғати ҳам бўлади", деган эди.

Демак, сунъий интеллектнинг инсон учун рақиб бўлиш эхтимоли маҳум назария эмас, балки реал ҳаётдаги воқеалар ва имлӣ таҳлиллар билан тасдиқланмоқда. Шу

сабабли мазкур технологиянинг

мархум физик олим

Стивен Хокинг эса ўз

ҳаётининг сунъиги йилларида

"Сунъий интеллект инсониятнинг энг буюк кашфиёти бўлиши мумкин,

лекин назорат килинmasa, унинг энг ёмон оғати ҳам бўлади", деган эди.

Демак, сунъий интеллектнинг инсон учун рақиб бўлиш эхтимоли маҳум назария эмас, балки реал ҳаётдаги воқеалар ва имлӣ таҳлиллар билан тасдиқланмоқда. Шу

сабабли мазкур технологиянинг

мархум физик олим

Стивен Хокинг эса ўз

ҳаётининг сунъиги йилларида

"Сунъий интеллект инсониятнинг энг буюк кашфиёти бўлиши мумкин,

лекин назорат килинmasa, унинг энг ёмон оғати ҳам бўлади", деган эди.

Демак, сунъий интеллектнинг инсон учун рақиб бўлиш эхтимоли маҳум назария эмас, балки реал ҳаётдаги воқеалар ва имлӣ таҳлиллар билан тасдиқланмоқда. Шу

сабабли мазкур технологиянинг

мархум физик олим

Стивен Хокинг эса ўз

ҳаётининг сунъиги йилларида

"Сунъий интеллект инсониятнинг энг буюк кашфиёти бўлиши мумкин,

лекин назорат килинmasa, унинг энг ёмон оғати ҳам бўлади", деган эди.

Демак, сунъий интеллектнинг инсон учун рақиб бўлиш эхтимоли маҳум назария эмас, балки реал ҳаётдаги воқеалар ва имлӣ таҳлиллар билан тасдиқланмоқда. Шу

сабабли мазкур технологиянинг

мархум физик олим

Стивен Хокинг эса ўз

ҳаётининг сунъиги йилларида

"Сунъий интеллект инсониятнинг энг буюк кашфиёти бўлиши мумкин,

лекин назорат килинmasa, унинг энг ёмон оғати ҳам бўлади", деган эди.

Демак, сунъий интеллектнинг инсон учун рақиб бўлиш эхтимоли маҳум назария эмас, балки реал ҳаётдаги воқеалар ва имлӣ таҳлиллар билан тасдиқланмоқда. Шу

сабабли мазкур технологиянинг

мархум физик олим

Стивен Хокинг эса ўз

ҳаётининг сунъиги йилларида

"Сунъий интеллект инсониятнинг энг буюк кашфиёти бўлиши мумкин,

лекин назорат килинmasa, унинг энг ёмон оғати ҳам бўлади", деган эди.

Демак, сунъий интеллектнинг инсон учун рақиб бўлиш э